

התנועה לזכויות דיגיטליות

Digital Rights Movement

לכבוד ח"כ מאיר שיטרית, קדימה
באמצעות פקס 02-6408920

הנדון: התנגדות לסעיף המאגר הביומטרי בהצבעה על חוק תעודות זהות חכמות

ביום שני הקרוב תעלה להצבעה הצעת חוק להכללת אמצעי זיהוי ביומטריים במסמכי זיהוי, שבאה להקשות על זיוף תעודות זהות ישראליות. אולם הצעת החוק תביא בנוסף להקמת מאגר ביומטרי עם תמונותיהם וטביעות האצבע של כלל אזרחי ישראל. מאגר כזה מהווה **פגיעה מהותית בזכויות** הבסיסיות ביותר של אזרחי המדינה, ולכן התנועה לזכויות דיגיטליות קוראת לחברי הכנסת להתנגד להכללת מאגר ביומטרי במסגרת ההצבעה על הצעת החוק.

ביום שני תעלה להצבעה הצעת חוק "הכללת אמצעי זיהוי ביומטריים במסמכי זיהוי ובמאגר מידע", הכוללת **שתי הצעות בלתי תלויות, שאוחזו יחדיו מסיבות לא ענייניות**. ההצעה הראשונה – להכללת נתונים ביומטריים מוצפנים בתעודת זהות חכמה – באה להקשות על זיוף תעודת זהות ישראלית ולאפשר לוודא את זהותו של אדם הנושא את התעודה. מהלך של הנפקת תעודות זהות קשות לזיוף הוא צעד מבורך, לאחר שנים של מחדל מתמשך. אולם הצעת החוק כוללת בנוסף הצעה לשמירת הפרטים הביומטריים במאגר מידע מרוכז. מומחי אבטחה, פרטיות ומשפט מהאקדמיה, מהממשל ומהשוק המסחרי, מהארץ ומהעולם, הדגישו כי **אין צורך במאגר ביומטרי לשם הפקת תעודות זהות חכמות** והצביעו על הפגיעה בפרטיות ועל הסכנות הבטחוניות הגלומות בקיומו של מאגר כזה – אך ח"כ מאיר שיטרית, מוביל הצעת החוק, התעלם מכולם.

עפ"י בדיקה שנערכה במרכז למידע ולחברה באוניברסיטת וושינגטון, **באף מדינה מערבית אין מאגר מהסוג המוצע**. למדינה הזכות להחזיק מידע על אזרחיה במידה הדרושה בלבד ולצורך תכלית ראויה, אך איסוף פרטים ביומטריים פירושו שהמדינה מתייחסת אל האזרח כחשוד כל עוד לא הוכחה חפותו. מדובר **בפגיעה לא-מדתית בפרטיות**, שהיא זכות-יסוד בישראל עפ"י **חוק-יסוד: כבוד האדם וחירותו**, בו נקבע כי "כל אדם זכאי לפרטיות ולצנעת חייו". מאגר כזה יצרף את ישראל למדינות כגון תימן, פקיסטן ואינדונזיה, שאינן הדוגמה הראויה לשלטון נאור.

נסיון העבר ודו"ח מבקר המדינה מוכיחים שלא ניתן לסמוך על רשויות המדינה שישמרו על ביטחון המאגר. מאז ומעולם חוקרים פרטיים וחברות גבייה מוצאים את הדרך להוציא מידע ממאגרים "מוגנים" של רשות התעבורה, ביטוח לאומי, רשות המסים ומערכת הבריאות, ובנקל ימצאו את הפקיד שיספק להם נתונים מהמאגר הביומטרי. עצם קיומו של מאגר ביומטרי מהווה **פגיעה בפרטיות ובכבוד האדם** – כפי שהזהירו מבכירי המדענים בארץ, בהם כלת פרס נובל, חתני פרסי ישראל, פרסי ביטחון ישראל ופרסי וולף, ומומחים עולמיים לאבטחת מידע. ברור כי דליפה מלאה של המאגר תהיה אסון קטסטרופלי וסכנה בטחונית של ממש.

התנועה לזכויות דיגיטליות קוראת להפריד בין הצבעה על תעודות זהות חכמות עם מידע ביומטרי מוצפן לבין הרכשת מאגר ביומטרי, **ולהתנגד להקמת המאגר** באמצעות קבלת ההסתייגות על סעיף 10 של הצעת החוק. לדעת התנועה, הדיון המהיר וחוסר השקיפות של הליך החקיקה מחייב להעביר את נושא המאגר לדיון מעמיק וממצה בוועדת הפנים או בוועדת החוקה חוק ומשפט, ועדה אליה החוק נועד לראשונה.

— — —

התנועה לזכויות דיגיטליות היא תנועה העוסקת בהגנה ובקידום זכויות פרט וקהילה בעידן הדיגיטלי. התנועה עוסקת בהגנה על הזכות לפרטיות, חופש הביטוי, הזכות לשוויון, זכויות צרכניות וכדומה, ומתייחסת לפגיעות אפשריות בזכויות אלה על-ידי טכנולוגיות המידע. בתנועה חברים מומחים מתחומים שונים, בעלי הבנה והכרה בכוחה הכפול של הטכנולוגיה לקדם מצד אחד זכויות פרט וקהילה ולפגוע בהן מצד שני. התנועה שמה לעצמה כמטרה להוות מוקד-ידע בנקודות ההשקה בין הטכנולוגיה וזכויות הפרט והקהילה, ולקדם במסגרת פעולתה.